

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M.N. Peters	Datum	20 april 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	11127048
E-mail	matthijs.peters@utrecht.nl	Onderwerp	Deelname International Summit for Cities and Regions in Kyiv
Bijlage(n)		Beleidsveld	

Geachte leden van de raad,

Op 19 en 20 april heb ik vanuit mijn rol als vicevoorzitter van de VNG deelgenomen aan de *International Summit for Cities and Regions* in Kyiv, die werd georganiseerd door President Zelensky van Oekraïne. Dit betrof een VNG reis, maar vanwege het bijzondere karakter hiervan hechten wij er waarde aan u hier via deze weg over te informeren. Tijdens de bijeenkomst werd Utrecht geroemd voor de voortdurende inzet van onze stad voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en hulp aan de Oekraïense gemeenschappen. In Kyiv zijn namens de VNG en namens Utrecht samenwerkingsovereenkomsten ondertekend om de Oekraïense steden te helpen met de wederopbouw na de oorlog. In deze brief informeer ik u over de resultaten van de reis en de verschillende manieren waarop de gemeente samenwerkt met Oekraïense partners om hen te ondersteunen in deze onzekere tijden.

Het is nu ruim een jaar geleden dat de oorlog in Oekraïne begon. Op 24 februari vond de nationale herdenking van de inval in Oekraïne plaats in de Jaarbeurs in Utrecht. Met vele Oekraïners die naar Nederland zijn gevlucht werd stilgestaan bij de verschrikkelijke gebeurtenissen in hun thuisland. Bij de herdenking spraken we de steun en onvoorwaardelijke solidariteit van ons land en onze stad uit met Oekraïne, waar niet alleen gestreden wordt voor de onafhankelijkheid van het land, maar ook voor de gemeenschappelijke, democratische waarden waar we in Europa voor staan. Als gemeente hechten we er waarde aan dat deze solidariteit niet beperkt blijft tot woorden, maar dat we deze ook omzetten in concrete acties waarmee Oekraïners worden geholpen. Dit doen wij door opvang te bieden en een uitgebreid steunpakket te bieden aan Oekraïners die hun land zijn ontvlucht. Over [deze maatregelen](#) bent u eerder door wethouder Streefland geïnformeerd. Maar wij beperken ons niet tot de Oekraïners binnen onze gemeente- en landsgrenzen. Wij vinden het belangrijk om ook steun te bieden aan de inwoners van Oekraïne en de Oekraïense gemeenten die de komende jaren te maken zullen hebben met intensieve wederopbouwopgaven die capaciteit, middelen en expertise vereisen.

International Summit for Cities and Regions: Partnership for Victory

Het doel van de internationale burgemeestersconferentie in Kyiv was om concrete samenwerkingsafspraken te maken over wederopbouwprojecten tussen de Oekraïense overheid, Oekraïense gemeenten en gemeenten van buiten Oekraïne. Tijdens de bijeenkomst sprak president Zelensky over het belang van continue internationale aandacht voor de oorlog en over de belangrijke rol die stedelijke samenwerkingen hierbij spelen. Tijdens een speech van Secretaris-Generaal Jens Stoltenberg werd Utrecht geroemd voor de inzet van de stad en haar inwoners bij het huisvesten van de gevluchte Oekraïense gemeenschap. Hij noemde Utrecht als een van de belangrijke internationale voorbeelden van steden die solidariteit tonen met Oekraïne.

Namens de VNG is op de conferentie een overeenkomst ondertekend om kennis en expertise te leveren voor de wederopbouwprojecten van een aantal Oekraïense gemeenten. Hierbij gaat de VNG de komende jaren vier Oekraïense gemeenten helpen bij het opstellen van hun lokale herstelplannen. De nadruk zal liggen op het versterken van lokaal bestuur, zodat Oekraïense lokale overheden de capaciteit hebben om de herstelplannen ook op lange termijn uit te voeren. De plannen bieden kansen om niet alleen de oude situatie te herstellen, maar om steden en gemeenschappen duurzamer en democratischer terug te bouwen.

Ook namens de gemeente Utrecht is in Kyiv een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Wethouder Eerenberg heeft eerder met het stadsbestuur van Mariopool gesprekken gevoerd over de mogelijkheden om samenwerking met deze stad te intensiveren. Met de overeenkomst die in Kyiv is getekend is de betrokkenheid van Utrecht bij de wederopbouw van Mariopool geformaliseerd. Hierbij committeert Utrecht zich samen met de steden Gdansk, Warschau en Lviv aan samenwerking met Marioepol binnen het herstelproject *Marioepol Reborn*. Doel van deze samenwerking is om een leerplatform te ontwikkelen waarin op verschillende stedelijke ontwikkelingsthema's kennis en expertise tussen de steden wordt uitgewisseld.

Naast deelname aan de conferentie stond ook een bezoek aan de voorsteden ten noorden van Kyiv op het programma. Dit gebied is in de beginfase van de Russische invasie een maand lang bezet geweest. Het bezoek aan deze getroffen steden maakte de schrijnende gevolgen van de oorlog extra zichtbaar. Alleen al in dit gebied zijn honderden burgerslachtoffers gevallen en duizenden inwoners dakloos geraakt. De lokale autoriteiten hebben grote moeite om voorzieningen in deze gebieden weer op gang te brengen. Tegelijkertijd was het indrukwekkend om te zien hoe veerkrachtig de Oekraïners zijn. Zo is essentiële infrastructuur als bruggen en wegen in snel tempo weer hersteld, zodat gemeenten ook in deze tijden bereikbaar blijven.

In Kyiv is verder uitgebreid gesproken met de burgemeester van deze stad, Vitali Klytsjko. Klytsjko is ook voorzitter van de Vereniging van Oekraïense gemeenten (AUC) en het gesprek vormde een bestendiging van de banden tussen de VNG en de AUC, die al sinds 1996 een goede samenwerking hebben. Door de oorlog heeft deze band een nieuwe dimensie gekregen. In het gesprek benadrukte Klitschko het belang van de versterking van democratie in lokale overheden en de noodzaak tot een bottom-up aanpak in Oekraïne om de democratie van het land als geheel te versterken. Met Klytsjko zijn concrete afspraken gemaakt om hiermee aan de slag te gaan als onderdeel van de hiervoor genoemde samenwerkingsovereenkomst.

In het gesprek met Klytsjko is hem een doos met honderden postkaarten overhandigd, die tijdens de nationale bijeenkomst op 24 februari zijn geschreven door Oekraïners die naar Nederland zijn gevlucht.

Met Klytsjko en de AUC is afgesproken dat zij, waar mogelijk, zorg zullen dragen voor het versturen van de kaarten naar de familieleden van de Oekraïners in Nederland.

Het programma in Kyiv is in nauwe samenwerking met de Nederlandse ambassade in Oekraïne tot stand gebracht en in afstemming met de autoriteiten en een veiligheidsorganisatie gold er een nauwkeurig veiligheidsprotocol en zijn de nodige veiligheidsmaatregelen getroffen.

Utrecht – Oekraïne

Zoals gezegd ondersteunt de gemeente op verschillende manieren de Oekraïense gemeenschap, zowel binnen de gemeentegrenzen als daarbuiten. U bent eerder op de hoogte gesteld van de initiatieven en maatregelen die we hebben getroffen om Oekraïense vluchtelingen zo goed mogelijk in Utrecht op te vangen. Via deze weg informeren we u ook graag over de projecten die we hebben lopen om de steden in Oekraïne te ondersteunen. Eén van deze projecten is het Posiv project. Via dit project zijn twee medewerkers van de stad Marioepol sinds medio 2022 als projectadviseurs in dienst bij de gemeente Utrecht. Naast de beleidsinhoudelijke bijdrage die zij aan de organisatie leveren zijn zij met hun kennis, netwerken en beheersing van de taal van grote waarde om op een goede manier met Oekraïense en internationale partners samen te werken. Zoals bijvoorbeeld aan het hiervoor genoemde Mariupol Reborn Learning Platform. Samen met de VNG werken we verder actief aan het VNG herstelproject voor Oekraïne, dat in december 2022 van start is gegaan. Hierin bieden Nederlandse gemeenten gemeenschappelijk hulp vier Oekraïense gemeenten uit de regio Nikolaiv en Kherson bij het opstellen van strategieën en herstelplannen.

Ook in Europees verband maken wij ons hard voor de wederopbouw van Oekraïense steden. Zo werkt Utrecht samen met 35 Europese steden samen binnen het Eurocities netwerk aan samenwerkingen met de Europese Commissie om een consortium met Oekraïense steden te bouwen dat zich richt op wederopbouw en advies op basis van vijf thema's: geïntegreerde stadsplanning, energie efficiëntie, decentralisatie van energieplanning, duurzame mobiliteit en afvalbeheer.

Tot slot

De overeenkomsten die in Kyiv zijn ondertekend verstevigen bovenstaande samenwerkingen en dienen als formalisering van de hechte band tussen de VNG en Utrecht met Oekraïense steden. Hoewel de oorlog op dit moment nog gaande is, is het juist van belang om nu al vooruit te kijken naar de toekomst en plannen te maken voor de wederopbouw na de oorlog. Voor de Oekraïners die nu nog in het land zijn, maar ook om perspectief te bieden voor hen die hun huis ontvlucht zijn en op den duur terug willen keren naar hun regio. Met deelname aan de conferentie in Kyiv hebben we een signaal af kunnen geven van onvoorwaardelijke solidariteit van Utrecht en alle Nederlandse gemeenten met onze Oekraïense partners.

Met vriendelijke groet,

Sharon A.M. Dijkma